

# Rapport fra IAML-konferencen 2009 i Amsterdam

International Association of Music Libraries (IAML) holdt i uge 28 en ugelang konference for musikbiblioteker og -arkiver. Scenen var sat i det nybyggede konservatorium i Amsterdam, placeret lige ved siden af det ligeledes nybyggede folkebibliotek, og der var inviteret oplægsholdere ind fra hele verden.

Målsætningen for min deltagelse var at få et indblik i, hvad der rørte sig af nye tiltag ude i verden, samt om muligt at udvide mit netværk med nogle internationale kontakter.

Programmet var stort og vidtfavnende, så langt hovedparten af oplæggene blev valgt fra den del af programmet, der var arrangeret af IAML.



*Konservatoriet (th) og folkebiblioteket (tv)*

Jeg vil i det følgende lave et uddrag af en række af oplæggene for at illustrere nogle af de seneste trends og spændvidden blandt oplæggene:

## **Udvikling af onlineservicen Zoeken.Bibliotheek.be (ZB) i Belgien**

I Belgien har man hos organisationen Bibnet de seneste år arbejdet med at udvikle et fælles databasesystem for de belgiske biblioteker, baseret på FRBR<sup>1</sup>-standarden udviklet af den internationale Biblioteksforening, IFLA. Det går kort fortalt ud på at samle

<sup>1</sup> Functional Requirements for Bibliographic Records

materialeenheder trinvis i større og større klynger, så der på højeste niveau er tale om værket som en abstrakt størrelse, der kan have forskellige udtryk eller former. Brugeren introduceres som udgangspunkt for det helt overordnede niveau i sine søgninger, men kan hurtigt vælge at gå helt ned på et niveau, hvor han kan se, om det er tilgængeligt på det lokale bibliotek.

Ud over strukturen beriges posterne også med en række eksternt funderede services. På musikområdet nævnes Wikipedia, musiktjenesterne Last.fm og DigiLeen (svarende til Netmusik.dk) samt covers fra albummene. Igennem disse services integreres bibliotekskatalogen i forhold til sine søsterservices, og øger dermed sin funktionalitet på en automatiseret måde.

Visionen med ZB strækker sig naturligvis længere end de nuværende initiativer. På tegnebrættet er et ønske om at skabe mere sammenbindende, tværgående indhold, så der eksempelvis for en musiker eller forfatter ligger yderligere data, selv om det er information, der ikke er bundet op på det enkelte materiale. Et andet eksempel er forsøget på at skabe en online streaming lyttemulighed, Bib.fm – til dels med samme hensigt som portrætterne.

Bibnet benytter sig af sloganet 'Bring the outside in and bring the inside out.' Med ZB arbejder de med et spændende bud på, hvordan det kan gøres.

Som målsætning for 2012 har Bibnet ønsket om at levere deres databaseløsning, ZB, ud til alle 300 belgiske folkebiblioteker.



## Digitalisering af græsk popsange ældre end 50 år.

Det græske musikbibliotek "Lilian Voudouri" præsenterede en digitaliseringsopgave, der endnu ikke har set sin lige i det danske. De har digitaliseret i omegnen af 6000 sange fra perioden 1870-1960 og gjort dem tilgængelige online i deres egen internetportal, <http://www.lilianvoudouri.gr/>.

Formålet var både at belyse de musikalske udviklinger gennem tiden indenfor den græske populærmusik, samt at gøre musikken let tilgængelig for enhver interesseret. Der har været forventninger til, at også den forskningsmæssige vinkel på populærmusikken via den nuværende digitalisering har langt bedre muligheder.

Afslutningsåret (1960) var primært baseret på, hvornår rettighederne forældes hos de optrædende kunstnere. Derved gøres det markant billigere og nemmere at lægge musikken online, når der ikke skal betales rettigheder.

## Verdensmusik på DVD – musisk forståelse og analyse.

Musikkonservatoriet Codarts i Amsterdam præsenterede en række DVD-udgivelser, de havde lavet over de seneste år. Indholdet var genremæssige punktnedslag indenfor verdensmusikken og var møntet på studerende og almindeligt interesserede.

På alle udgivelser er det muligt dels at lytte til genretypiske opførelser af højttestimerede musikere, gennemgang af brugen for det enkelte instrument og kompositoriske sammenhænge. Desuden er det muligt at trække en enkelt instrument ud fra den samlede opførelse og lytte til instrumentets karakteristika, samtidig med dets funktion bliver forklaret af en af Codarts undervisere. Af andet indhold kan nævnes en interaktiv tidslinje til at forklare musikken udvikling over årene, biografier af centrale aktører og interviews.

Initiativet er særligt skræddersyet konservatoriestuderende, men virkede så overbevisende, at det sagtens kunne indgå på ethvert bibliotek som udlånsmateriale til enhver, der ønsker enten genreforståelse eller har fokus på et af de instrumenter, der er dækket af Dvd'erne.



Desværre er finansieringen pt. standset for projektet, så der indtil nu kun er udkommet 3 dvd'er. Det er dog ønsket hos Codarts at fortsætte udgivelsesrækken, så snart der viser sig nye finansieringsmuligheder. Efter konferencen forsøgte jeg at forhøre mig om muligheden for at købe rettighederne fri til dansk biblioteksbrug, men trods flere henvendelser har Codarts ikke svaret tilbage.

## Statistisk analyse af musiksamling

På konservatoriebiblioteket Hong Kong Baptist University Library gav man sig i sommeren 2008 i kast med en kæmpe samlingsrevidering på nodeområdet. Spørgsmålene var:

- Har vi de noder, der efterspørges?
- Afspejler vores indkøb benyttelsesgraden af vores noder?

Tilgangen var meget statistisk funderet. Efter at have undersøgt eksisterende litteratur på området, valgte man et musikorienteret analysemodel (Music Conspectus) og en spørgeskemaundersøgelse.

Analysemodellen blev tillempet lokale forhold. Det drejede sig primært om valg af klassifikationssystem (DEWEY) og forventninger til et meget finmasket svar i analysen. Eksempelvis registrerede man ikke blot titlerne efter komponist, men også efter type (såsom instrumentstemmer, partiturer, lommepartiturer, osv.) og efter udgiver, da man havde erfaring for, at nogle forlag leverede titlerne i en bedre kvalitet eller anden notation (f.eks. såkaldt Urtext) end andre.

Spørgeskemaundersøgelsen stillede både spørgsmål til brugeradfærd og benyttelsesgrad af de forskellige slags nodematerialer.

I analysen af de indsamlede data kunne de bl.a. konkludere, at

- Der var en (tidligere ubekendt) større spændvidde mellem de ønsker brugerne have til nodernes format og udgaver, og de materialer biblioteket besad.
- Både forskningsorienterede og udøvende brugere havde betragtelig større ønske om mulighed for at kunne kombinere nodemateriale med multimediemateriale.

På baggrund af disse opdagelser har man valgt at omlægge sin indkøbsprofil i en retning, man nu kan konkludere er mere brugerorienteret.

Oplægsholderen har fået tilsagn om en mulighed for at få sin undersøgelse og resultater publiceret i Journal of Academic Librarianship, jan. 2010. Her vil det sandsynligvis være muligt yderligere at lade sig inspirere, hvis nogen skulle få lyst til at gøre dem kunsten efter.

## Konklusion

Konferencen rummede langt flere indlæg, end det var muligt at rumme, og kvaliteten svingede fra det næsten uforståeligt indforståede til oplæg af meget høj standard med masser af perspektiveringsmuligheder efter hjemkomsten. Dannelsen af netværk er en mere langstrakt affære, der baserer sig på vedholdende kommunikation og gensidig

inspiration også efter hjemkomsten. Konferencen gav stadig gode muligheder for at knytte forhåndskontakter og levere et bagkatalog af mulige personer at inddrage i et fremtidigt netværk.

Med en finansiering fra Edvard Pedersen Biblioteksfond og Statsbiblioteket var det også en økonomisk overskuelig størrelse at deltage. Jeg vil gerne til slut anbefale enhver interesseret i også at prøve at deltage til en IAML-konference. Det faglige udsyn er til tider overvældende.

Mest oplagt er nok den i 2013 som forventes at foregå i Århus.

Med venlig hilsen  
Søren Svane Hansen

Statsbiblioteket  
Statens Mediesamling og Musik  
<ssh@statsbiblioteket.dk>